

Za našo deco.

Danijel Defoe:

Robinson Crusoe.

(Dalje.)

Do Brazilije smo prav ugodno potovali. Tu sem se naselil in sem hotel ostati. Pridružil sem se izvozniku sladkornega trsta in sem se začel baviti s tem poslom.

Takoj po prihodu sem pisal vdovi angleškega kapetana, naj mi nakupi blaga za polovico vsote, ki sem jo bil hranil pri njej. Ona je to res izvršila in mi je poslala blago na Portugalsko. Od tam mi ga je pripeljal portugalski kapetan, ko je došel zopet v Brazilijo. Blago sem dobro prodal ter sem si kupil za izkupiček zemljišče za gojitev sladkornega trsta in tobaka.

Tako sem bil na potu, da bi postal polagoma bogat in ugleden trgovec.

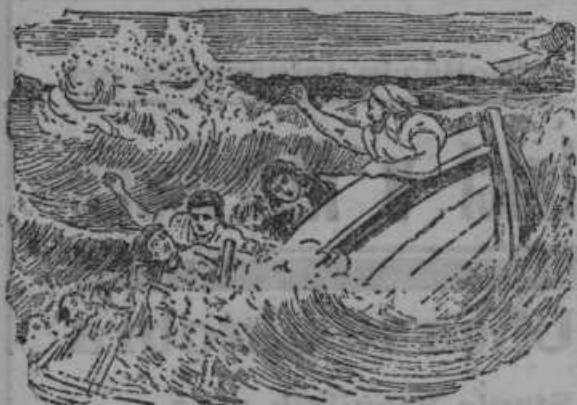
Ali jaz s tem nisem bil zadovoljen. Hotel sem postati bogat in ugleden takoj.

V Braziliji sem spoznal mnogo trgovcev in pridelovalcev sladkorja. Mnogokrat sem jim pripovedoval o svojem potovanju v Afriko in da je tam lahko trgovati. Za kozarce, nože, sekire, kose razbitega ogledala in druge malenkosti je mogoče dobiti mnogo zatega prahu, slonove kosti, pa še celo črne sužnje. Pazljivo so me poslušali, posebno ko sem govoril o nakupu sužnjev. Tedaj je bilo v Braziliji le malo črncev in jim je bila radi tega cena visoka.

Nekega dne je prišlo nekoliko teh trgovcev in pridelovalcev k meni in ponudili so mi, naj se peljem v Afriko. Obljubili so, da bodo na svoje stroške napolnili ladjo z blagom, za katero naj doblim tam črncev, ki si jih bomo potem pošteno razdelili, ker so nam vsem potrebni za poljska dela.

Moja stara želja po potovanju me je zopet prevzela. Ponudbo sem sprejel ter podpisal pogodbo s svojimi sosedi, da bodo pazili na moje imetje, in tako sem se podal na dan 1. septembra 1659 zopet na pot.

V začetku smo potovali pri lepem vremenu, le zelo vroče je bilo. Dvanajstega dne našega potovanja pa je nastopil močen veter, ki nas je odrinil daleč proč od naše potovalne smeri. Celih deset dni nas je premetavalo morje sem in tja. Eden izmed mornarjev je umrl od groznice, drugega je splavil vodni val z ladje. Kapetan je bil mnenja, da smo še daleč od afriške obale in ker je bila ladja precej poškodovana, smo sklenili,

da poiščemo kak angleški otok in tam zaprosimo pomoči. Ali komaj smo izpomenili smer, je nas zajel še močnejši veter ter nas je spravil še dalje proč. Ko je napočil dan, je zaklical mornar: »Kopno! Kopno!« Vsi smo pritekli iz kabin. Tedaj je ladja z močnim sunkom nasedla na podmorske čeri in se je ustavila. Ogromni valovi so udarjali v njo s tako silo, da smo pričakovali vsak hip, kako bodo odnesli drugega za drugim.

Nismo vedeli, kje smo, niti tega, ali je zemlja tu pred nami pust otok ali pa naseljena z ljudmi. Kapetan je odredil, da se ima spustiti čoln v vodo. Sedli smo vanj in smo veslali na vso moč. Slutili smo, da gremo v smrt.

Dospeli smo šele kakšne dve milj daleč, kar zgrabi naš čoln ogromen val od zadaj ter ga prevrže tako, da smo bili takoj vsi v vodi.

Ne morete si misliti, kako mi je bilo pri srcu, ko sem čutil, da se utapljam. Čeprav sem izvrsten plavač, nikakor nisem mogel splavati na površino. Naenkrat me je vrgel močen val proti obali. Napol mrtev sem bil od vode, ki mi je silila v usta. Nisem imel časa, da dvignem glavo, ko me je že drug val povsem zakril. Zbral sem zadnje moči ter sem zaplaval naprej, dokler nisem začutil zemlje pod nogami. Pa niti sedaj ni bilo konca mojim mukam. Še parkrat so me valovi pokrili in zvlekli s seboj, ali čimdalje so bili slabši. Nazadnje sem se oprijel skalnate stene na obali ter sem se vzel na njen vrh, do koder valovi niso več segali.

Videč, da sem rešen, me je navdalo veliko veselje. Ves srečen sem tekkel po obali do tja, od koder sem videl proti ladji. Iskal sem tudi katerega izmed mornarjev, ki so bili z menoj v čolnu, ali nikjer nisem mogel nikogar videti.

»Je li mogoče, da sem se rešil edinole jaz?« sem rekel glasno. Za nekaj časa sem zapazil tri mornarske kape in dva raztrgana čevlja. To je bilo vse, kar je ostalo od mojih tovarišev!

To mi je zmanjšalo veselje. Pogledal sem sebe: obleka mi je bila povsem mokra. Začutil sem žejo. »Glej, moja usoda!« sem pomislil. — »Vsemu temu bo tak konec, da bom moral tukaj umreti od gladi in žeje, ali pa me bodo raztrgale divje živali.«

Te žalostne misli so me tako prevzele, da sem nekaj časa tekel po obali kakor blazen. Med tem se je znočilo. Moral sem se nekje skriti, ker iščejo zveri svoj plen ponoči. Iskajoč primerno drevo, da bi se nanj povzpel, sem v svojo veliko srečo naletel na majhen vodni vir in tam sem si utešil dodobra svojo žejo. Sveža voda me je malo pomirila in okrepčala. Nato sem splezal na drevo, ki je imelo goste veje, in tam sem se pripravil, da prenočim. Sredi razmišljanja, kaj bo jutri, ali smrt ali rešitev, sem trdno zaspal. —

V jutro sem se prebudil. Čutil sem, da so se mi vrnile telesne moči. Zapazil sem našo ladjo, katero so bili valovi še bolj spravili do obale. Ležala je na vodi, kakor da ne bi bilo nič. »Da, poskusim priti na ladjo,« sem pomislil, »morda da bom našel tam kaj za lačni želdec.« Ko se je morje umirilo in je nastopila oseka, sem zaplaval proti ladji. Dosegel sem jo in sem splezal nanjo po vrvi, ki je visela s krova. V ladji je bilo precej morske vode, ali drugače ni bila preveč poškodovana. Če bi bili mi ostali na njej, bi bili gotovo še vsi živi. Našel sem psa in dve mački, jedini živi bitji, ki sta ostali na ladji.

(Dalje sledi.)

Uči se množiti!

V življenju pozabimo množenje najhitreje, čeprav smo sega v šoli še tako dobro naučili. In vendar se učimo v šoli za življenje. Ni glavno to, kar znamo, ampak da vemo to tudi prav uporabiti.

Marsikdo izda dan za dnevom po nepotrebnem dinar. Kdor ima tak dnevni dinar odveč, si misli, to ni dosti. Ali v enem letu je to 365 dinarjev, v 10 letih 3650 Din in v 30 letih 10.950 Din in to je vendarle že precej.

Drugi zabije dan za dnevom recimo vsak dan po dve uri za — brezdelje in misli vselej: za danes je to le malenkost. To se pa namnoži v 1 letu na 740 ur in v 30 letih na 21.900 ur ali 912 izgubljenih dni tega itak kratkega življenja. To je še več nego 10.950 Din in koliko ljudi izgublja dnevno še več ko dve uri po nepotrebnem!

Zemlja ima okroglo 40.000 km ali 10.000 ur hoda v obsegu. To je dolga pot. Če bi pa mogel kdo vedno v ravni črti hoditi naprej in če bi hodil na dan samo po eno uro, bi lahko bil čez 30 let zopet doma. Iz tega se vidi, kako daleč lahko dospe človek polagoma, če uporabi za kak koristen posel dnevno le eno uro, in kam bi lahko že došel, ako bi uporabil vse dni za to, da bi postal boljši in popolnejši in tako pomagal sebi in svojem. Ali kdor nikoli ne začne, nikoli ne neha, in komu malo naenkrat ni dovolj, ta ne bo nikoli izvedel, kako se pride polagoma do mnoge.

Po Hebel-u.

Koza doji srni.

V Altmarku v Nemčiji je neki kmet našel dve mladi srnici, ki sta izgubili mater. Živali bi bili prav gotovo od gladi poginili, da ni kmet dobil koze, ki je bila voljna, da je osirotelim srnicam nadomeščala re-diteljico.